Івано-Франківськ
Ивано-Франковск

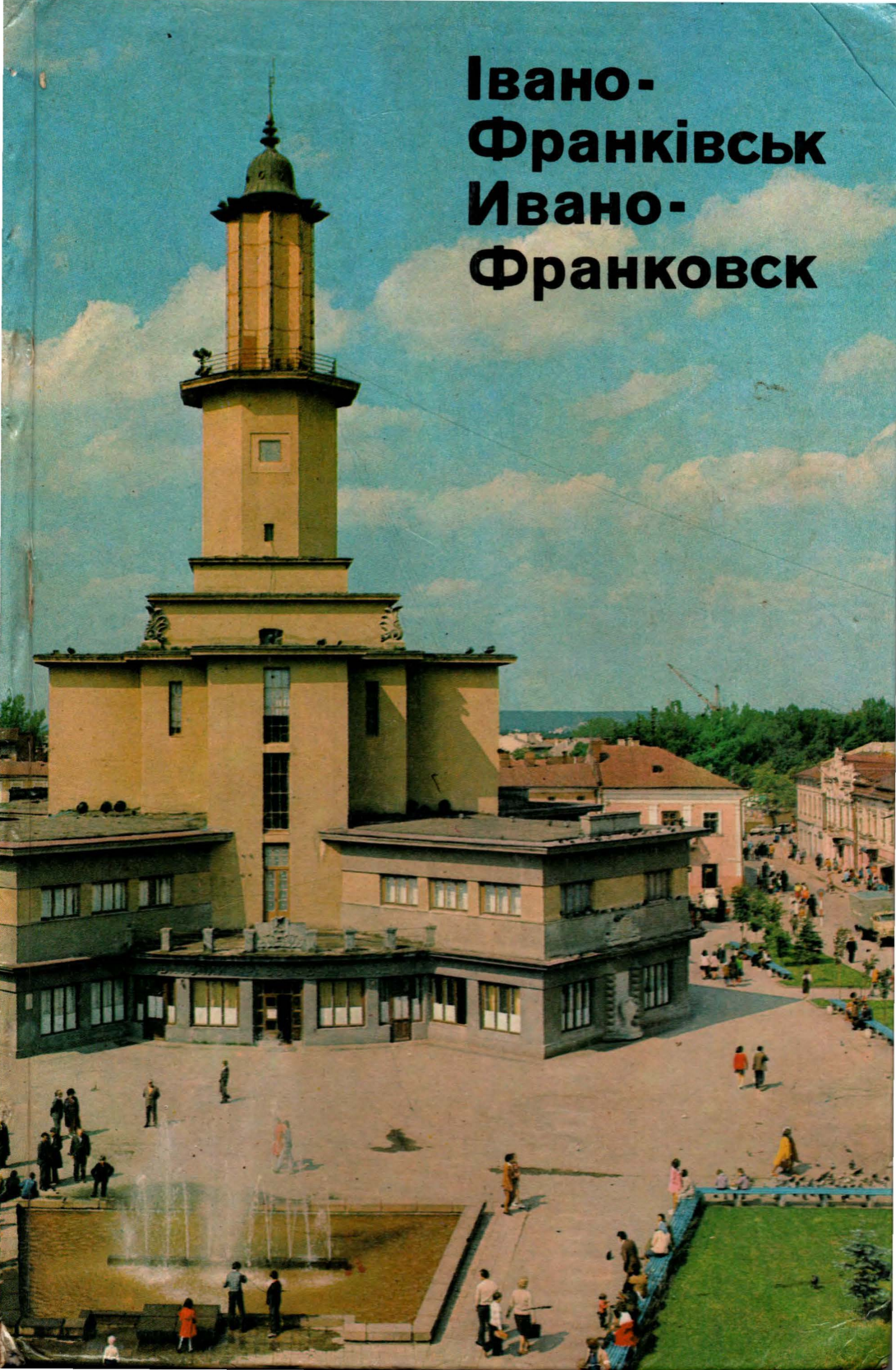

Івано-Франківськ
Ивано-Франковск

Івано-Франківськ

Ивано-Франковск

ФОТОАЛЬБОМ

КИЇВ «МИСТЕЦТВО» 1980

ББК 65.9(2Ук)
33С5(С2)
І-22

Автор фото
Борис Олександрович Міндель

Автор тексту
Віталій Михайлович Волохін

20904—016
І ——— Б3—16—4—79 4911020000
М207(04)—80

© ВИДАВНИЦТВО «МИСТЕЦТВО», 1980

...Місто без околиць. Мабуть, цей вираз цілком характеризує сучасний Івано-Франківськ. Бо з якого боку ви не під'їжджатимете до нього, місто вітає вас широкими, світлими вікнами багатоповерхових кварталів, що віддзеркалюються у водах обох Бистриць-сестер — Солотвинської і Надвірнянської. Івано-Франківськ приваблює своєю давньою архітектурою, яка дбайливо зберігається, лабіринтами старих вулиць, які нагадують, що місто почало своє життя в епоху пізнього середньовіччя. Нарешті, воно вабить м'яким мікрокліматом, який дарують йому Карпати, чистим пахким повітрям, що доноситься сюди від гірських потічків, які народжуються аж біля Чорногорського хребта.

Перша згадка про місто датується 1662 роком, тоді воно було названо Станіславом.

Історія феодального Станіслава — це історія постійної боротьби трудящих за своє визволення від поневолювачів. Оскільки місто було центром католицької церкви на Прикарпатті, яка ревно оберігала інтереси шляхти, трудящі несли на собі і важкий хрест католицизму. Доведені до повного зубожіння і відчаю, бідні селяни, знедолені халупники, чабани, челядники тікали від жорстокого визиску у карпатські ліси і там поповнювали загони опришків, що вели боротьбу з поневолювачами.

Не покращалось життя місцевого населення і після першого поділу Польщі (1772 рік), коли Станіслав, як і більшість західноукраїнських земель, опинився під владою Австрії. Прикарпаття тоді стало сировинною базою Австро-Угорщини.

Буржуазна революція 1848 року скасувала кріпосне право в Австрійській імперії, дала поштовх до розвитку капіталістичних відносин. У місті були створені дрібні промислові підприємства, однак життя населення не поліпшилось. Цей період життя Прикарпаття відображено у творах Івана Франка, Василя Стефаника, Марка Черемшини і Леся Мартовича.

На посилення соціального і національного гніту трудящі Станіслава відповідали посиленням революційної боротьби. В 1892 році робітники міста вперше організовано відзначили Перше травня, а 12 серпня 1895 року відбувся перший страйк будівельників.

Величезний вплив на розгортання революційного руху на Прикарпатті мала Велика Жовтнева соціалістична революція. Трудящі Станіслава розпочали широку боротьбу за встановлення Радянської влади і возз'єднання Західної України з Радянською Україною.

У роки польської окупації революційна боротьба набрала ще ширшого розмаху. Лише з 1929 по 1933 рік у Станіславі відбулось 12 страйків. Понад 10 тисяч робітників міста взяло участь у страйках 1936 року. Одна з резолюцій страйкарів виголошувала:

«Переконаний в кращому майбутньому, сповнений вірою, що перемога недалека, український пролетаріат міста Станіслава разом з пролетаріатом польським, єврейським, німецьким та білоруським у день цьогорічного Першого травня закликає трудящі маси до боротьби під червоним прапором за соціалізм і волю, за владу робітників і селян...»

Одвічні мрії трудящих західноукраїнських земель здійснились у вересневі дні 1939 року, коли радянський народ прийшов на допомогу своїм братам. 17 вересня 1939 року в Станіславі був створений революційний комітет, який очолив активний діяч комуністичного підпілля, нині почесний громадянин Івано-Франківська Вільгельм Якубович Столярчук.

Возз'єднання принесло справжню молодість місту. Було ліквідовано всі форми соціального і національного гніту трудящих, спрямовано їхні зусилля на самовіддану працю в ім'я Батьківщини.

Та віроломний напад фашистської Німеччини перервав нашу мирну творчу працю. Як і всі радянські люди, сини Прикарпаття піднялися на боротьбу з ненависним ворогом.

На тимчасово окупованій території краю під керівництвом комуністів діяли численні підпільні антифашистські організації. Тисячі трудящих активно боролись проти гітлерівців, допомагали партизанському з'єднанню С. А. Ковпака під час Карпатського рейду. Прийшла довгождана перемога.

Завдяки турботі Комуністичної партії, при безкорисливій братерській допомозі всіх народів нашої неосяжної країни, і особливо великого російського народу, місто за короткий час залікувало рани, нанесені війною. У післявоєнний час і особливо за останні десятиліття, в Івано-Франківську реконструйовано і заново побудовано десятки промислових підприємств, оснащених новітньою вітчизняною технікою. Серед провідних підприємств міста — приладобудівний та арматурний заводи, завод «Автоливмаш», меблевий комбінат, фабрика художніх виробів імені Рози Люксембург та інші, продукція яких відправляється в усі кінці Радянського Союзу та зарубіжні країни.

З історією міста пов'язане життя і діяльність багатьох видатних людей, серед яких особливе місце належить великому українському письменникові революціонеру-демократу Іванові Яковичу Франку. Він бував тут упродовж багатьох років, виступав з читанням своїх творів.

Враховуючи побажання трудящих Прикарпаття, з нагоди 300-річчя заснування міста 9 листопада 1962 року Президія Верховної Ради Української РСР перейменувала Станіслав на місто Івано-Франківськ, а Станіславську область на Івано-Франківську. За великі заслуги трудящих Прикарпаття в господарському і культурному будівництві, у 1967 році Президія Верховної Ради СРСР нагородила Івано-Франківську область орденом Леніна.

Обласний центр Прикарпаття пишається своїми пам'ятниками. Любовно доглядають івано-франківці монумент вождеві всесвітнього пролетаріату, засновникові Комуністичної партії і творцеві першої в світі держави робітників і селян Володимиру Іллічу Леніну, який стоїть на площі біля нового музично-драматичного театру імені Івана Франка та готелю «Україна». Тут проходять усі загальноміські торжества, святкові демонстрації трудящих.

Технікум радянської торгівлі.

Техникум советской торговли.

Серед тінистих верб у парку культури і відпочинку імені Т. Г. Шевченка встановлено пам'ятник Кобзареві України, а на одній з найстаріших площ міста височить пам'ятник польському поетові Адаму Міцкевичу.

Івано-франківці обов'язково запропонують вам оглянути колишню ратушу. Тут зараз розміщений обласний історико-краєзнавчий музей. А колись у її підземеллях знемагали опришки загону Олекси Довбуша. Площа біля ратуші не раз ставала місцем жорстоких розправ над народними месниками.

Дорогим кожному жителеві Івано-Франківська стало меморіальне кладовище воїнів Радянської Армії, які полягли в боях з фашистами. Ансамбль увінчує 8-метрова скульптура матері — символ несхибної мужності в боротьбі з ворогом. У центрі міста встановлено пам'ятник секретареві обкому комсомолу Івану Лещинцю, який загинув у 1948 році від рук українських буржуазних націоналістів.

В Івано-Франківську відкрито пам'ятник працівникам міліції, що полягли в боротьбі за встановлення та утвердження Радянської влади на Прикарпатті. На розі вулиць К. Маркса та С. Мельничука стоїть пам'ятник уродженцеві Прикарпаття, одному з організаторів загону «Червона дванадцятка» Степану Мельничуку, страченому восени 1922 року в чортківській тюрмі...

Широку дорогу до знань відкрила Радянська влада трудящим колись знедоленого краю. Тепер щороку в області здобувають середню освіту 290 тисяч дітей. А три вузи Івано-Франківська — педагогічний, медичний, нафти і газу — підготували понад 30 тисяч вчителів, лікарів та інженерів, які працюють зараз у різних куточках Радянського Союзу.

Молодіє, кращає з кожним роком обласний центр орденоносного Прикарпаття. За післявоєнний період його житловий фонд зріс більше як у три рази. Споруджені нові мікрорайони з багатоповерховими будинками. Реконструюються існуючі магістралі, стають ширшими, зручнішими для транспорту і пішоходів.

В Івано-Франківськ можна потрапити з Львова і Тернополя, Ужгорода і Чернівців. Він зв'язаний з основними центрами країни залізничним та повітряним сполученням. То ж не дивно, що в місті завжди багато гостей. Сюди прибувають численні туристи, які їдуть на відпочинок у Карпати.

Панорама міста.
Панорама города.

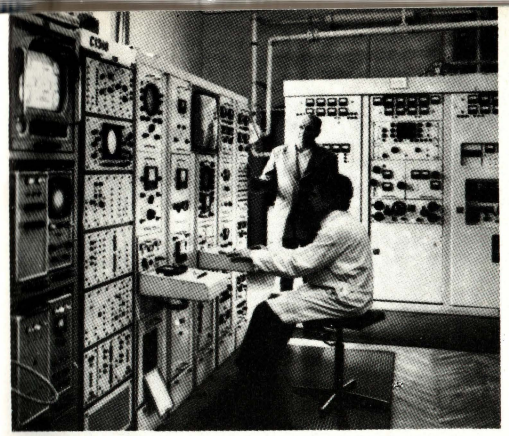

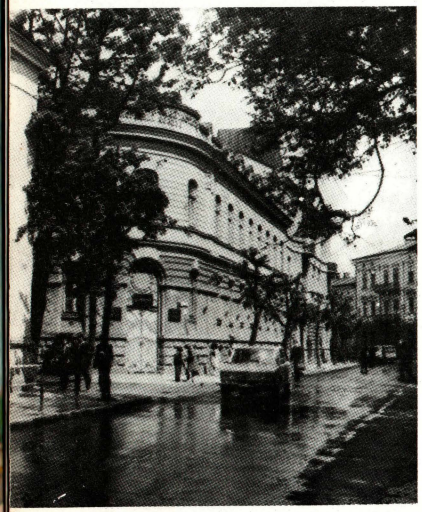

РЕСТОРАН

Пам'ятник Івану Франку.

Памятник Ивану Франко.

...Город без окраин. Так называют современный Ивано-Франковск. С какой стороны вы бы не подъезжали к нему, город встречает вас широкими, светлыми окнами многоэтажных кварталов, отражающихся в водах обеих Быстриц-сестер — Солотвинской и Надворнянской. Ивано-Франковск привлекает своей древней архитектурой, лабиринтами старых улиц, напоминающих, что город начал свою жизнь в эпоху позднего средневековья. Он имеет мягкий микроклимат, который дарят ему Карпаты, чистый ароматный воздух, доносящийся сюда с горных ручейков, рождающихся где-то у Черногорского хребта.

Первое упоминание о городе датируется 1662 годом; тогда он был назван Станиславом.

История феодального Станислава — это история постоянной борьбы трудящихся за свое освобождение от поработителей. Поскольку город был центром католической церкви на Прикарпатьи, ревностно оберегавшей интересы шляхты, трудящиеся несли на себе и тяжелый крест католицизма. Доведенные до полной нищеты и отчаяния, безземельные крестьяне, чабаны, батраки бежали от жестокой эксплуатации в карпатские леса и там пополняли отряды повстанцев-опришков, которые вели борьбу против угнетателей.

Не улучшилась жизнь местного населения и после первого раздела Польши (1772 год), когда Станислав, как и большинство западноукраинских земель, оказался под властью Австро-Венгерской империи. Прикарпатье тогда превратилось в её сырьевую базу.

Буржуазная революция 1848 года отменила крепостное право в Австрийской империи, дала толчок развитию капиталистических отношений. В Станиславе были созданы мелкие промышленные предприятия, однако жизнь населения не изменилась. Этот период в истории Прикарпатья отражен в произведениях Ивана Франко, Василия Стефаника, Марка Черемшины и Леся Мартовича.

Развертывание революционной борьбы было ответом трудящихся Станислава на усиление социального и национального гнета. В 1892 году рабочие города впервые организовано отметили Первое мая, а 12 августа 1895 года в Станиславе произошла первая забастовка строителей.

Огромное влияние на развитие революционного движения на Прикарпатьи имела Великая Октябрьская социалистическая революция. Трудящиеся Станислава развернули широкую борьбу за установление Советской власти и воссоединение Западной Украины с Советской Украиной.

В годы оккупации края буржуазной Польшей революционная борьба приобрела еще более широкий размах. Только с 1929 по 1933 год в Станиславе произошло 12 забастовок. Более 10 тысяч рабочих города приняли участие в забастовке 1936 года. Одна из резолюций забастовщиков гласила:

«Убежденный в лучшем будущем, преисполненный верой, что победа близка, украинский пролетариат города Станислава вместе с пролетариатом польским, еврейским, немецким и белорусским в день сегодняшнего Первомая призывает трудящиеся массы к борьбе под красным знаменем за социализм и свободу, за власть рабочих и крестьян...»

Заветные мечты трудящихся западноукраинских земель осуществились в сентябрьские дни 1939 года, когда советский народ пришел на помощь своим братьям. 17 сентября 1939 года в Станиславе был создан революционный комитет, который возглавил активный деятель коммунистического подполья, ныне почетный гражданин Ивано-Франковска Вильгельм Якубович Столярчук.

Воссоединение принесло настоящую молодость городу. Советская власть, ликвидировав все формы социального и национального угнетения, направила усилия трудящихся на самоотверженный труд во имя Родины. Но вероломное нападение фашистской Германии прервало мирный творческий труд страны. Как и все советские люди, сыновья Прикарпатья поднялись на борьбу с ненавистным врагом.

На временно оккупированной территории края под руководством коммунистов действовали многочисленные подпольные антифашистские группы. Тысячи трудящихся активно боролись с гитлеровцами, помогали партизанскому соединению С. А. Ковпака во время Карпатского рейда. Пришла долгожданная победа.

Благодаря заботе Коммунистической партии, при бескорыстной братской помощи всех народов нашей страны, и особенно великого русского народа, город за короткое время залечил раны, нанесенные войной. В послевоенное время, и особенно за последние десятилетия, в Ивано-Франковске реконструированы и заново построены десятки промышленных предприятий, оснащенных новейшей отечественной техникой. Сегодня — это ведущие предприятия города — приборостроительный и арматурный заводы, завод «Автолитмаш», мебельный комбинат, фабрика художественных изделий имени Розы Люксембург и другие, продукция которых отправляется во все концы Советского Союза и в зарубежные страны.

С историей города связаны жизнь и деятельность многих выдающихся людей, среди которых особое место принадлежит великому украинскому писателю революционеру-демократу Ивану Яковлевичу Франко.

Учитывая пожелания трудящихся Прикарпатья, Президиум Верховного Совета Украинской ССР в честь 300-летия основания города переименовал Станислав на город Ивано-Франковск, а Станиславскую область на Ивано-Франковскую.

Знаменуя заслуги трудящихся Прикарпатья в хозяйственном и культурном строительстве, в 1967 году Президиум Верховного Совета СССР наградил Ивано-Франковскую область орденом Ленина.

Областной центр Прикарпатья гордится своими памятниками. Любовно ухаживают ивано-франковцы за монументом вождю всемирного пролетариата, основателю Коммунистической партии и творцу первого в мире государства рабочих и крестьян Владимиру Ильичу Ленину. Памятник установлен на площади около нового музыкально-драматического театра имени Ивана Франко и гостиницы «Украина». Здесь проходят все общегородские торжества, праздничные демонстрации трудящихся.

Среди развесистых ив в парке культуры и отдыха имени Т. Г. Шевченко установлен памятник Кобзарю Украины, а на одной из самых старых площадей города высится памятник польскому поэту Адаму Мицкевичу.

Ивано-франковцы обязательно предложат вам осмотреть бывшую ратушу. Здесь сейчас размещен областной историко-краеведческий музей. Когда-то в ее подземельях томились повстанцы отряда Олексы Довбуша. Площадь возле ратуши не раз была местом жестоких расправ над народными мстителями.

Дорогим каждому жителю Ивано-Франковска стало мемориальное кладбище воинов Советской Армии, павших в боях с фашистами. Ансамбль венчает 8-метровая скульптура матери — символ несгибаемого мужества в борьбе с врагом.

В центре города установлен памятник секретарю обкома комсомола Ивану Лещинцу, погибшему в 1948 году от рук украинских буржуазных националистов.

В Ивано-Франковске открыт памятник работникам милиции, павшим в борьбе за установление и утверждение Советской власти на Прикарпатьи. На углу улиц Карла Маркса и С. Мельничука стоит памятник уроженцу Прикарпатья, одному из организаторов отряда «Красная двенадцатка» Степану Мельничуку, казненному осенью 1922 года в чертковской тюрьме...

Широкую дорогу к знаниям открыла Советская власть трудящимся когда-то обездоленного края. Теперь ежегодно в области получают среднее образование 220 тысяч детей. Три вуза Ивано-Франковска — педагогический, медицинский, нефти и газа — подготовили свыше 30 тысяч учителей, врачей и инженеров, работающих сейчас в разных уголках Советского Союза.

Молодеет, хорошеет с каждым годом областной центр орденоносного Прикарпатья. За послевоенный период его жилищный фонд вырос более чем в три раза. Реконструируются существующие магистрали, становятся шире, удобнее для транспорта и пешеходов.

В Ивано-Франковск можно попасть из Львова и Тернополя, Ужгорода и Черновцов. Он связан с основными центрами республики железнодорожным и воздушным сообщением. Поэтому не удивительно, что в городе всегда много гостей. Сюда прибывают многочисленные туристы, направляющиеся на отдых в Карпаты.

Пам'ятник засновнику Радянської держави Володимиру Іллічу Леніну.

Памятник основателю Советского государства Владимиру Ильичу Ленину.

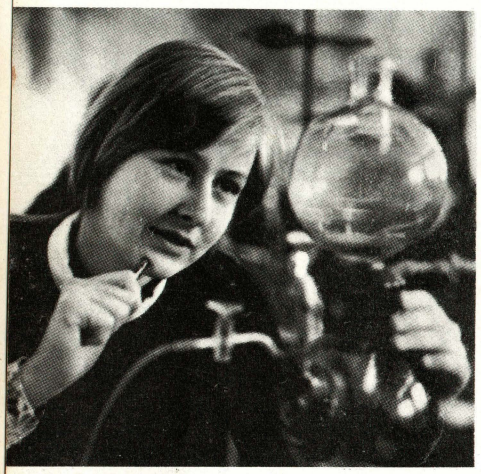

Незабутнє Перше вересня...
Незабываемое Первое сентября...

Щастя вам, юні івано-франківці!
Счастья вам, юные ивано-франковцы!

Сонце!
Солнце!

Святкове місто.

Праздничный город.

Вони відстояли мирне небо...

Они отстояли мирное небо...

Вільна праця, талант і розум людей творять нову історію Прикарпаття.

Свободный труд, талант и разум людей творят новую историю Прикарпатья.

Монтаж нових промислових об'єктів.
Монтаж новых промышленных объектов.

Фурнітурний завод імені 50-річчя Союзу РСР.
Фурнитурный завод имени 50-летия Союза ССР.

У цехах заводу «Автоливмаш».
В цехах завода «Автоливмаш».

На приладобудівному заводі.

На приборостроительном заводе.

Пошук.

Поиск.

У науково-дослідній лабораторії.

В научно-исследовательской лаборатории.

Рентгенолог.

Рентгенолог.

Біля Інституту нафти та газу.

Возле Института нефти и газа.

Зодчі передбачають майбутнє міста.
Зодчие предвидят будущее города.

Торговельний центр на вулиці Дадугіна.
Торговый центр на улице Дадугина.

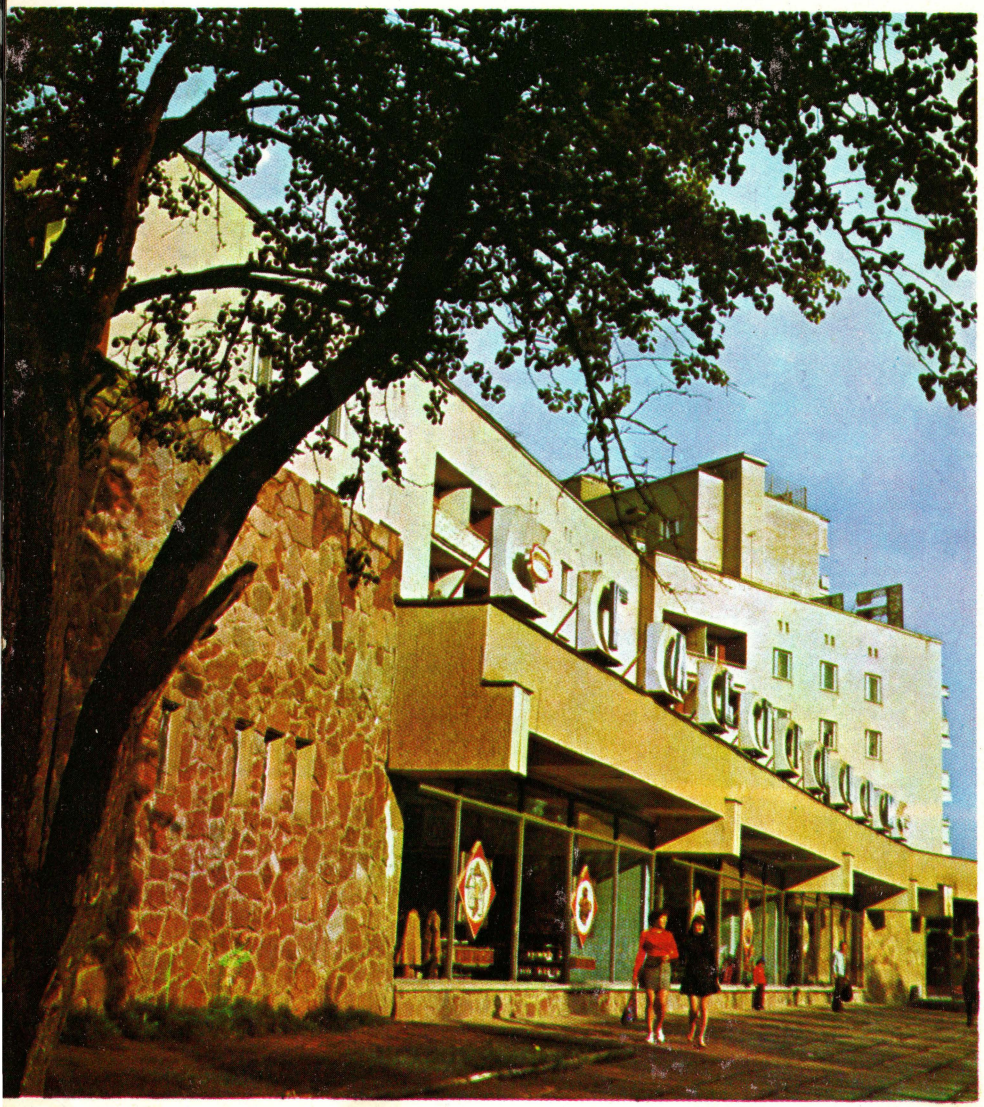

Набережна В. Стефаника.
Набережная В. Стефаника.

Новий гарнітур «Гуцулка» — продукція Івано-Франківського меблевого комбінату.

Новый гарнитур «Гуцулка» — продукция Ивано-Франковского мебельного комбината.

Двоє...

Двое...

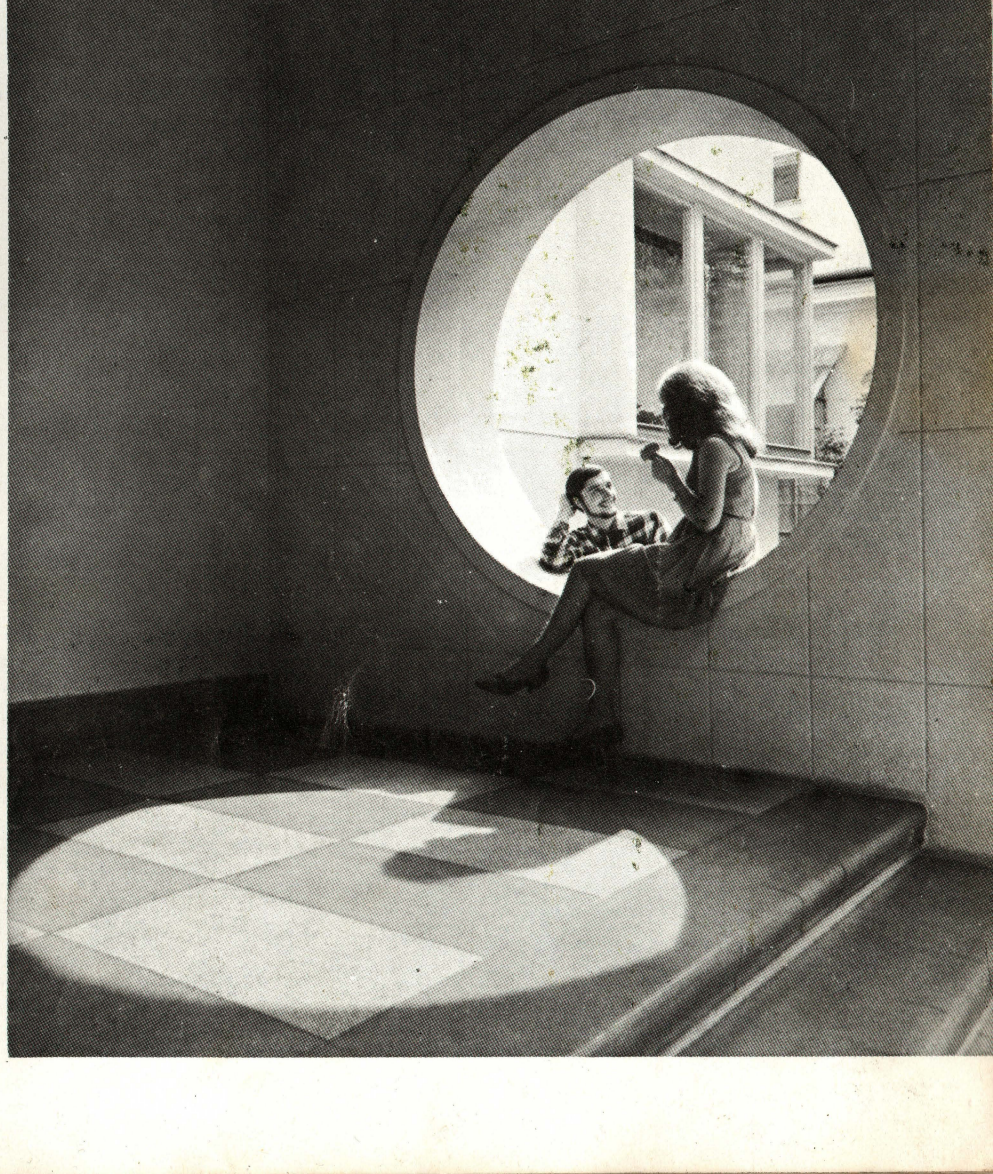

Площа Перемоги.

Площадь Победы.

Нові мікрорайони.

Новые микрорайоны.

На Галицькій площі.

На Галицкой площади.

Пам'ятник великому
польському поету
Адаму Міцкевичу.

Памятник великому
польскому поэту
Адаму Мицкевичу.

Вулиця Радянська.

Улица Советская.

Будинок обласного краєзнавчого музею.

Здание областного краеведческого музея.

У залі краєзнавчого музею.

В зале краеведческого музея.

Музей історії релігії та атеїзму.

Музей истории религии и атеизма.

У музеї мінералогії.
Інститут нафти та газу.

В музее минералогии.
Институт нефти и газа.

Вишивальниці фабрики художніх виробів імені Рози Люксембург.

Вышивальщицы фабрики художественных изделий имени Розы Люксембург.

Молоді різьбярі.

Молодые резчики по дереву.

Інтер'єр гуцульської хати.

Интерьер гуцульской хаты.

Гуцульські сувеніри.

Гуцульские сувениры.

Ми з Прикарпаття!

Мы из Прикарпатья!

На уроці в дитячій музичній школі.

На уроке в детской музыкальной школе.

Сцена з вистави обласного музично-драматичного театру «Данило Галицький».

Сцена из спектакля областного музыкально-драматического театра «Данило Галицкий».

Технікум фізичної культури.

Техникум физической культуры.

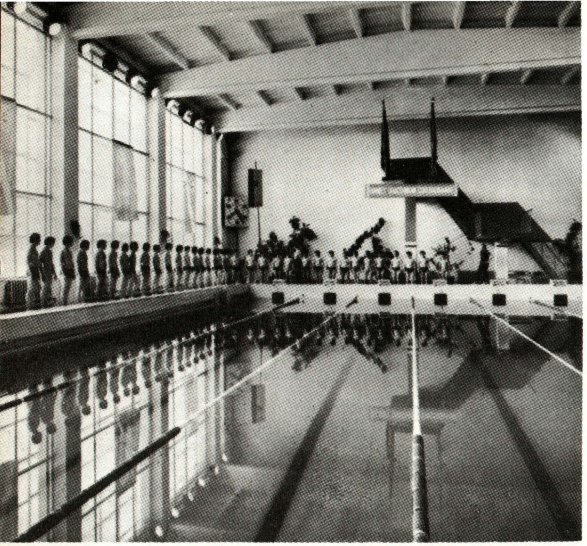

На тренуванні.

На тренировке.

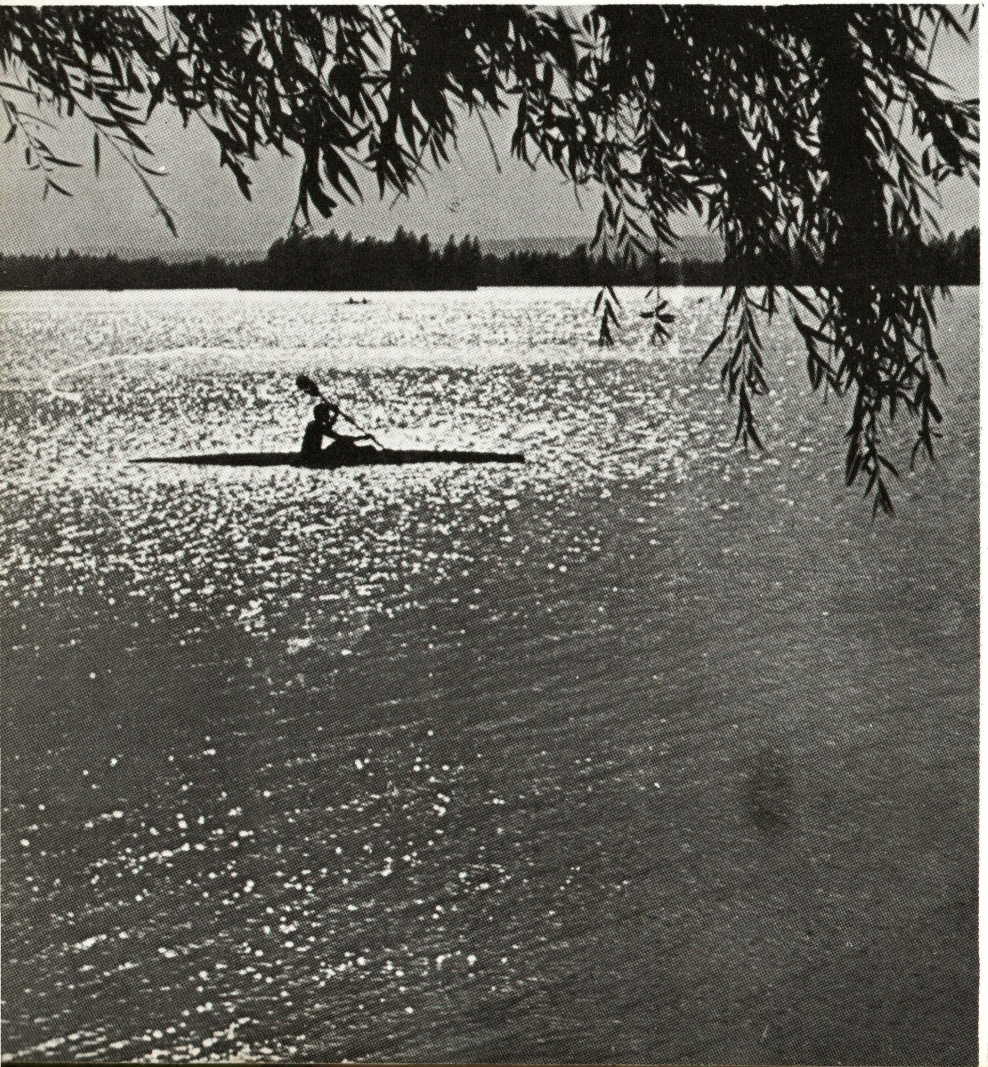

Грає «Спартак»
Івано-Франківськ.

Играет «Спартак»
Ивано-Франковск.

Міське озеро.
Городское озеро.

На вулиці імені В. І. Леніна.

На улице имени В. И. Ленина.

Загальний вигляд та фойє кінотеатру «Космос».
Общий вид и фойе кинотеатра «Космос».

Люблять своє місто франківці.

Любят свой город франковцы.

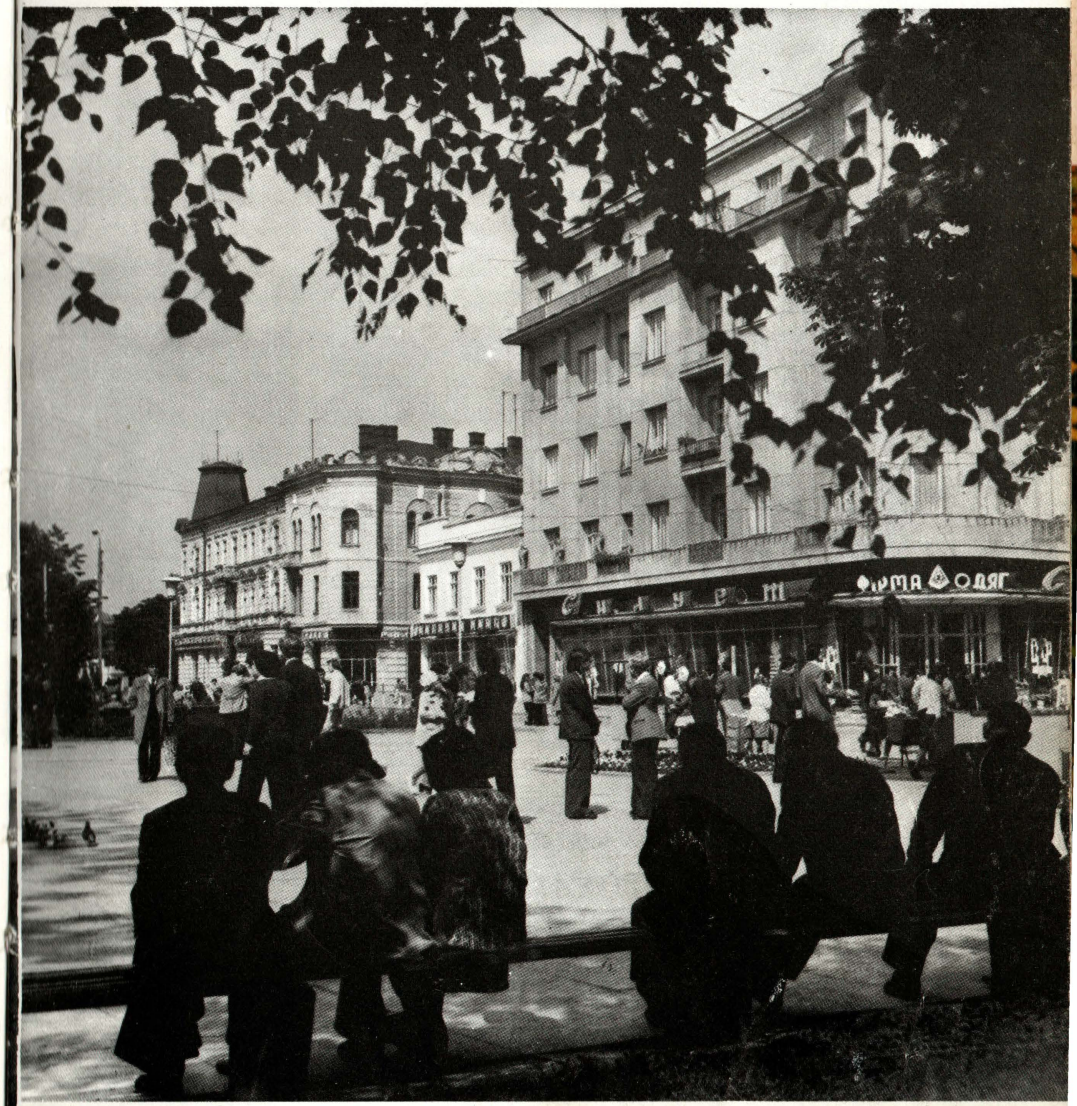

Інтер'єри ресторану «Білий камінь».

Интерьеры ресторана «Белый камень».

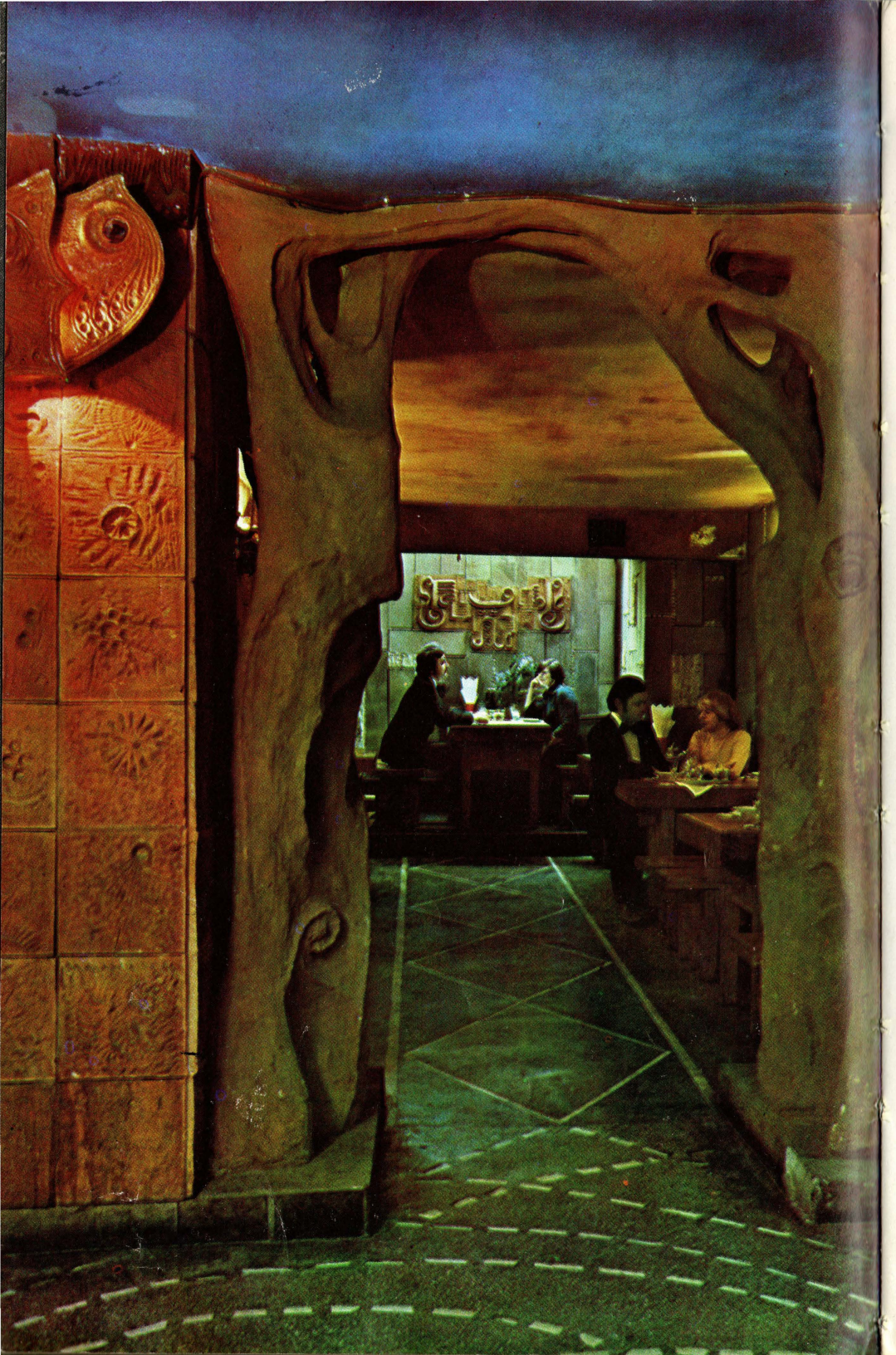

У парку імені Т. Г. Шевченка.

В парке имени Т. Г. Шевченко.

Кінотеатр «Трембіта».

Кинотеатр «Трембита».

Готель «Карпати».

Гостиница «Карпаты».

Приїздіть до Івано-Франківська!
Приезжайте в Ивано-Франковск!

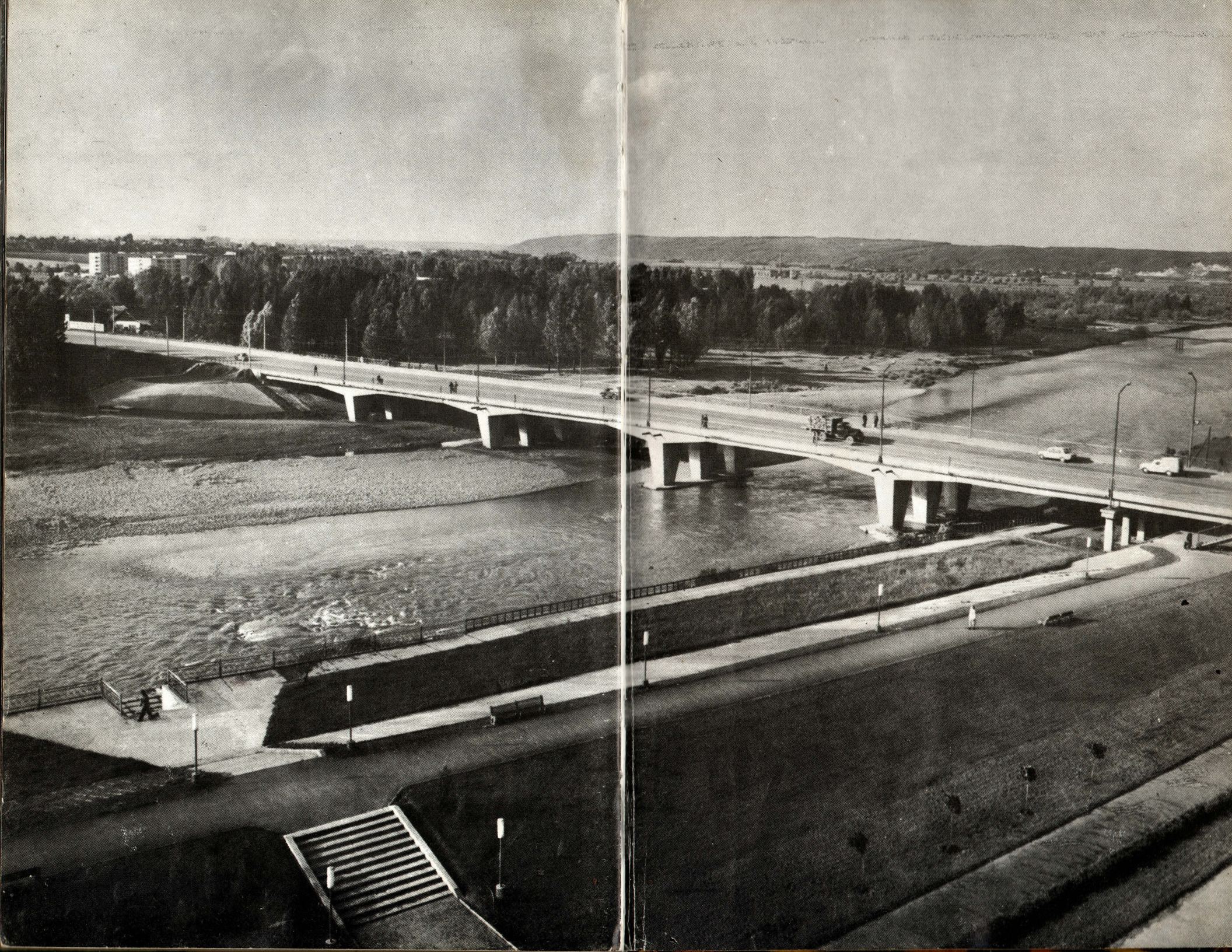

ИВАНО-ФРАНКОВСК

Фотоальбом

(На украинском и русском языках)

Киев, издательство «Мистецтво», 1980

Автор текста
Виталий Михайлович Волохин

Фото
Бориса Александровича Минделя

Использованы также фотоснимки
Степана Григорьевича Назаренко
Составление и макет
Ивана Ивановича Литвина

Редактор А. Т. Ткалич
Художній редактор А. Д. Кожухов
Технічний редактор Н. П. Новик
Коректор П. В. Пиндюр

Здано до набору 11.12.78. Підписано до друку 14.12.79. БФ 34547. Формат 60×90/16. Папір крейдян. Гарнітура журнальна рублена. Спосіб друку офсетний. Умовн. друк. арк. 6,0. Обл.-вид. арк. 7,06. Тираж 25 000 прим. Зам. 8—3229. Ціна 1 крб. 50 коп.

Видавництво «Мистецтво»
252034, Київ-34, Золотоворітська, 11.

Головне підприємство республіканського виробничого об'єднання «Поліграфкнига» Держкомвидаву УРСР, 252057, Київ-57, Довженка, 3.

1 крб. 50 коп.